

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

De Libelli Oblatione. Titulus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

presente iudice, & tabellione, Accus si iudex abesset, l. iubemus & ibi gloss. fin. C. de lib. caus. & DD. l. acta ff. de rei iud. l. siue apud acta C. de transf. act. aut tabellio, c. quoniam de prob. Bald. in l. gesta numer. 16. C. de re iud. Zab. in clem. sape §. & quia numer. 14. de verb. signif. l. 2. C. de edendo.

De Libelli Oblatione.

Titulus III.

S V M M A R I A.

- 1 Reo citato ad iudicium danda est copia libelli sumptibus auctoris, ut possit deliberare.
- 2 Qua regula fallit in causis leuibus & alijs pluribus.
- 3 Iuxta Stylum Curia, prima citationis, qua intimatur ut deuoluat negotium ad Curiam, dari debet copia reo sumptibus citantis, vel debet legi per notarium non data vel petita copia.
- 4 Eadem prima citatio debet continere insertam commissionem.
- 5 Libellus conuentionalis qua continere debeat.
- 6 Actionis cuiusuis duplex est causa, proxima & remota, & quam in libello sit exprimenda fase explicatur.
- 7 Beneficij possessionem potest quis retinere, & adipisci ex pluribus titulis, etiam habitis à diuersis.
- 8 Ius ad beneficium habens, ex pluribus causis agere prohibetur, unde ex duplici electione non potest peti confirmatio.
- 9 Ius in beneficio, ex vna tantum collatione potest quis habere.
- 10 Res in libello, an & quomodo sit exprimenda.
- 11 Libello sententia debet esse conformis, alias est nulla.
- 12 Fallit dicta regula in quatuor casibus.
- 13 Tractus futuri temporis non pertinet ad iudicem.

Summa in Decretales.

Fallit in annuis & mensurii debitis, & in redditibus, in quibus ad presentes, præsentes, & futuras pensiones agi potest.

Reo citato ꝑ ad iudicium, danda est copia libelli siue petitionis actis continuo inferendæ, Clem. sape contingit §. verum quia de verb. signif. Sumptibus actoris ut reus possit deliberare, an velit cedere vel contradicere, Clem. causam & ibi Can. de elect. l. 2. & ibi gl. ff. in verbo suo iure & Bald. in fine C. de hered. vel actio vend. l. 1. ff. edendo cap. 1. & Pan. in c. 2 in 2. not. hoc tit. in omni causa, d. l. d. c. 1. & vtroque DD. Fallit ꝑ in causis leuibus & vilium personarum, in quibus non datur libellus, Auth. nisi leuior C. de sent. ex breuiloq. recit. & alijs pluribus casibus cumulatis per Anchar. in cap. 1. num. 6. hoc tit. ideo post titulum de foro compet. subiungit de libelli oblatione. Iure communi conformis est Stylus ꝑ Curia Romanæ, iuxta quem primæ citationis, quæ intimatur, ut deuoluat negotium ad Curiam, cum habeat vim libelli, c. 2. de dilat. Cas. decis. 1. num. 5. & 6. de iud. dari debet copia reo, etiam si non petatur sumptibus citantis, Achill. decis. 9. de dol. & contum. Caput aq. decis. 332. part. 1. Rot. diuers. decis. 762. part. 2. lib. 3. clem. causam de elect. vel debet tantum legi per notarium non data vel petita copia, d. clem. causam Achill. decis. xi. de dol. & contum. & intimari reo personaliter, non eius uxori, l. aut qui aliter §. sed & Seruius recte ait & ibi gloss. & DD. ff. quod vi aut clam. & c. Myns. obs. 37. cent. 3. l. 2. ff. de iniur. atque relatio intimationis factæ extra Curiam, debet continere locum loci, Casar. d. c. 1. de dol. & contum. qui alias quotas cumulat. c. si de dol. & contum. Mohed. decis. 8. vers. nec obstant de dol. & contum. & si fiat per notarium debet habere testes. Pus. decis. 5. lib. 3. Myns. obs. 79. & seqq. c. 1. ac in actis causæ debet reproduci,

Myns. obs. 77. & seq. cent. 1. Si personaliter non reperitur, citatur ad domum solitæ habitationis, staturque relationi nunciij, qui refert se domi citasse, quia personaliter non inuenit, *Bald. in l. properandum §. & si quidem n. 23. C. de iud. glo. & Can. in c. cum parati. de appell. Gail. obs. 48. & seqq. & obs. 54. n. 7. & obs. seqq. lib. 1. Myns. obs. 51. cent. 5.* Si citandus impediatur, vel procuret quoquo modo, ne ad eum citatio possit peruenire, *Clem. 1. & ibi Can. de iud. vel ad domicilium citandi non pateat tutus accessus; sufficit citationem per editum fuisse factam, in loco vicino, licet non viciniore; Cassad. decis. 6. Achill. dec. 15. de dol. & contum. l. dies cautioni §. roties ff. de dam. infect. & ibi DD. Gail. obs. 55. & 57. lib. 1. nam id spectatur ut ad citati notitiam facile peruenire possit pro conditione causæ, vel personæ, vel temporum, l. nonnunquam ff. de iud. alioquin non arctat citatio, nec causam deuoluit. Debet prima citatio continere insertam commissionem ex communi DD. interpretatione, d. c. 2. & ibi gloss. fin. de dilat. cap. cum in iure de off. deleg. & ibi Can. A. hill. dec. 10. de dol. & contum. Mynsing. obs. 1. cent. 3. licet id nulla lege, vel eanone, expresse requiratur, nisi quando executio dirigitur alicui, d. c. cum in iure l. prohibitum C. de iure fisci & c. lib. 10. la. 1. C. de exact. tribut. lib. 10. vel agitur de graui præiudicio: l. vnica C. de mand. princip. l. 3. in princ. C. si min. se maior. dix. In citatione prima ad iudicium agitur de patuo præiudicio, quod tollitur per comparitionem, *Pur. decis. 240 lib. 3. l. si quis aliena ff. de iud. & reus comparens coram delegato, potest petere sibi exhiberi rescriptum originale iurisdictionis, priusquam respondeat: Archid. in c. si episcopus numer. 3. quest. 2. Mynsing. obs. 1. cent. 3. in alijs vero citationibus post primam, debet vel legi vel offerri copia expensis citati; quia certus est de actu, & re, super qua est lis,**

Achil. d. decis. 9. Caputaq. d. dec. 332. citatio præsumitur facta ad instantiam partis, quia requirit impentiam, *Barto. in l. cum seruus ff. de verb. oblig. Fel. in c. 1. n. 1. de iud. Put. decis. 127. lib. 1.* In hoc titulo sermo est de libello ¶ conuentionali, qui datur in ciuilibus, & in eo exprimi debent contenta infrascripto versu, quis, quid, coram quo, quo iure, id est, causa petendi petatur, & à quo, recte compositus quilibet libellus habet. c. 1. & ibi gloss. fin. hoc tit. c. dilecti de iud. Nomen actionis nõ est exprimendum, d. c. dilecti *Bart. post gloss. in l. 1. n. 28 ff. de edendo las. in §. omnium n. 166. plures cumulans Instit. de action. in omni libello conclusio est necessaria, sine qua non potest lis contestari, Bald. in l. edita in repetit. Patuina n. 55. & seqq. C. de edendo & ibi DD. Pan. in c. nu. 29. & seq. de lit. contest. & ibi Fel. n. 7. ponit hanc regulam & 10. fall. Notant DD. post gl. in §. omnium. Inst. de actionib. cuiusuis ¶ actionis duplicem esse causam, proximam, & remotam, quænam in libello exprimenda sit. patet ex subscriptis tegulis. In actione personali vtraque causa est exprimenda, vel saltem remota, quando per eius expressionem infertur ad proximam, c. fin. hoc tit. l. & an eadem §. actiones ff. de except. re iud. Quia eadẽ res sæpe deberi potest, & singulas obligationes singulæ causæ sequuntur, nec vlla earum alterius petitione vitatur, l. si u. qui & l. ex promissione ff. de act. & oblig. Si non exprimitur causa remota, opus est exceptione, & appellatione, si non admittitur exceptio, alias procedit iudicium, c. fin. in fine hoc tit. c. abbate sane §. secus & ibi glo. in verb. obnoxium de re iud. in 6. l. fin. C. de ann. except. Bart. in l. 1. n. 15 ff. de edendo. In actione reali pro dominio directo, vel utili, sufficit expressio causæ proximæ, videlicet peto rem istam iure domini, & non potest cogi actor ad exprimendam causam remotam, sed omne causa vna peti-*

tione

tione apprehenduntur, d. l. & an eadem §. actiones & ibi Bart. n. xi. l. si mater §. denique i. resp. ff. de except. rei iud. gloss. mag. in c. 2. hoc tit. & ibi Can. nam cum ex vna tantum causa, aut ex plurib. in idem tempus concurrentibus, & non ex diuersis causis, in diuersum tempus cōcurrentibus, l. in numerationibus in princ. ff. de solut. Bart. in d. §. actiones num. 10. idem in l. 9. §. ex pluribus n. 10. ff. de acquir. possess. post glo. Pan. in c. inter dilectos de fid. Instrum. n. 15. in fine. res possit esse ipsius, ex ea videtur dominium in iudicium deduxisse; ne alias videatur ex nulla, d. §. ex pluribus l. non vt ex pluribus ff. de reg. iur. Imo sufficit auctori suam, ex superuenienti causa, fundare intentionem, quando agit aliqua causa specialiter non expressa; c. abbatte sane §. secus & §. seqq. de rei iud. in 6. Bart. in d. §. actiones nu. 28 & 19. ff. de except. rei iud. l. 1. in §. omnium n. 66. & seqq. Inst. de action. Secus tamen si certam & specialem in sua petitione subiunxerit, l. non potest videri l. non quemadmodum ff. de iud. Est vtile reo, quod nulla causa remota exprimat, quia si petitio est generalis, licet prosecutio fuerit specialis, absolutoria lata præiudicat auctori in omnibus; si vero perat fundum suum esse, causa remota expressa, ex eo quod Titius eum sibi tradiderit, si postea eum alia ex causa perat, causa adiecta, non debet exceptione submoueri, c. fin. & ibi gl. fin. de caus. possess. & propriet. d. l. si mater §. denique d. l. & an eadem §. actiones & ibi DD. Idē iuris est in petitione hæreditatis, quod in reali, d. l. si mater l. ex sextante ff. de except. rei iud. cum quis non possit esse hæres, nisi ex vna causa, & vnus in solidum, l. hæreditate §. 1. ff. de Castr. pecul. l. quamdiu l. eum qui ff. de acquir. hæred. In publicana, seruiana, quasi seruiana, confessoria, negatoria, personali in rem, scripta, exprimens causa remota, quia ex pluribus causis possunt competere, Bart. in d. §. actiones

n. 13. 14. 15. 16. & ibi DD. communiter. Idem obtrinet in interdicitis, quia ex pluribus causis vtilibus eandem rem possidere possumus, d. §. ex pluribus d. l. non vt ex pluribus. Secus ex vtili, vel inutili, aut ex causis contrariis, Bart. in d. §. ex pluribus n. 2. & 4. Prædicta procedunt in prophanis, & locum habent in beneficialibus, quia in beneficialibus cadit vera possessio respectu tituli, sicut & respectu proprietatis, ideo est quod sunt introducta iudicia possessoria, sicut & in aliis rebus prophanis: Clem. 1. de caus. possess. & propriet. c. in litteris de restit. spoliat. Franc. in c. 2. n. 1. vt lit. pend. & c. in 6. possessionem ¶ beneficij potest quis retinere & adipisci ex pluribus titulis, etiam habitis à diuersis, Franc. in c. vt quis duas in fine de elect. in 6. & ibi Gemin. & Can. quia possessionem petens vel illam defendens, petit simpliciter factum tueri, & exequi: c. post electionem & ibi Pan. n. 4. & seqq. c. litteras de concess. præb. gloss. in c. inter dilectos in verb. quod meum in fi. de fid. Instrum. & ibi Can. Lap. alleg. 132. n. 2. Roman. cons. 433. n. 5. & seqq. Rot. diuers. decis. 305. part. 1. in beneficialibus multiplicari potest titulus, & per secundum non renunciatur primo, sed secundus primo accumulatur, Fel. in c. in nostra n. 2. de rescript. qui limitat 3. modis & ibi Can. nisi sint contrarij, & incompatibiles, vt titulus prælaturæ, & titulus commendæ: Roman. cons. 350. n. 13. & seqq. habens ius ¶ ad beneficium, ex pluribus titulis agere prohibetur, vt ex duplici electione non potest quis petere confirmationem, etiam cum protestatione, c. vt quis duas de elect. in 6. quia confirmatio est decretum, quod super incerto non potest interponi, Clem. 1. de concess. præb. cap. 1. eodem in 6. esset autem incertum quænam electio confirmaretur, cum ambæ eodem casu non possint valere: Can. in d. c. vt quis duas. collatio sola ratificata tribuit ius in beneficio, sine

adeptione possessionis, c. quoddam in fine de
 prab. in 6. c. fin. de concess. prab. in 6. plures col-
 lationes, eiusdem datæ, respicientes eundem
 effectum in persona eiusdem concurrunt; d.
 c. post electionem Mohed. decis. 2. circa finem princ.
 & num. 2. de off. deleg. secus si sint diuersæ da-
 9 tæ, nam ex vna tantum collatione potest
 haberi ius in beneficio, iuxta vulgatam reg-
 ulam, quod meum est, ex alia causa meum
 fieri non potest, nisi desierit meum esse; c. in-
 ter dilectos & ibi gl. in verb. quod meum est de fid.
 Instr. & Fel. num. 17. qui limitat 3. modis, imo
 allegans diuersos titulos non concurrentes,
 debet succumbere; gl. in d. verbo quod meum est
 approbata ibi d. per Pan. num. 15. in fine vers. 3. gloss.
 quarit. Iure per collationem acquisito, iuffi-
 cit in libello dicere, sum prouisus per episcop-
 um, ideo sententietis pro me. cap. cum eccle-
 sia de caus. possess. & propriet. Gemin. in d. cap.
 vt quis duas in gloss. super verb. ex vna de elect.
 in 6.

10 Res an in libello sit exprimenda, adhi-
 benda est distinctio. In actionibus vniuer-
 salibus non est exprimenda res in libello, ne-
 que in sententia, sed in executione, l. 4. l. si
 quo ff. de petit. hered. & ibi DD. Inquisitum in
 princ. ff. de pecul. vt quando petitur hereditas;
 ecclesia cum iuribus & pertinentijs suis, ap-
 eum ad sedem de restit. spoliat. & ibi Pan. nu. x.
 & xi. Butr. num. 13 & seq. cap. inter dilectos de do-
 nat. prabenda cum plenitudine iuris & ho-
 noris canonici, c. proponit de concess. prab. vin-
 dicatur ius episcopale. ca. conquirente de offi.
 ordin. c. his qui de n. aioru. & obed. arch. d. a. o. a-
 le, c. dilecto de off. in hid. In actionibus gene-
 ralibus, vt mandati, tutelæ, prolocio, &
 consimilibus, non sunt res exprimendæ, in
 libello, sed in iudicio, ac sententiæ l. licet C.
 de iud. & ibi DD. In singularibus vero, siue
 specialibus, siue realis sit actio siue person-
 alis, necesse est, quod exprimat res, in factæ

quidem materiæ pondus, signatæ numerus,
 factæ species, sed & mensura, cum res men-
 sura continebitur, in homine, nomen & æ-
 ras, fundi nomen, eiusque qualitas, & con-
 finia: alias est iusta causa appellandi, c. 2. &
 ibi gl. mag. & Pan. nu. 1. & 4. hoc tit. & Can.
 communiter l. si in rem. la. 1. ff. de rei vend. & ibi
 DD. post gl. fin. De emendatione, & mutatio-
 ne libelli, ac cumulatione actionum, viden-
 di sunt, §. fin. minus, & duo §§. seqq. Inst. de act.
 & ibi DD. Libello siue petitioni debet esse
 conformis sententia, l. vt fundus ff. com. diuid. l.
 si ex testamento ff. de except. rei iud. alias est nul-
 la, c. qualiter & quando el. 2. §. pen. & ibi gloss. in
 verbo forma de accusat. c. licet Heli de simon. in fi-
 ne princ. & ibi gloss. c. cum dilectus in fine de ord.
 cognit. ideoque nec tacite nec expresse à par-
 tibus temitti potest, Clem. sepe contingit §. ve-
 rum quia de verb. signif. Pan. in c. 1. nu. 10. & seqq.
 hoc tit. ultra id, quod in iudicium deductum
 est, excedere potestas iudicis non potest, d. l.
 vt fundus & factus est iudex, qui pronunciat
 super non petitis, l. fin. C. de fideicommiss. libert.
 Ex quibus inferitur, quod si actor deducat
 vnam causam in libello & postea probet de
 alia succumbit; l. habebat in princ. ff. de instur.
 act. l. 1. ff. si mens fals. mod. dixerit. & reus absol-
 utur reteruato actu iure agendi sibi com-
 petenti ex apta causa, l. Bibius Marillus ff. de
 pact. dotal. c. examinata de iud. Corf. sing. 158. plu-
 ri. cumulans gl. in l. 1. in verb. nec tenere ff. si mens.
 fals. mod. dix. Ni. ol. Buerhard. in loco ab effectu cor-
 rum que simul seq. ad ff. in fin. Gaul. obs. 67. lib.
 1. nem in causa beneficiariæ reus teneatur le-
 ius non habere, & actor nihil probat de suo
 iure, quod iudex non poterit super illa in-
 stantia procedere contra reum ad priuatio-
 nem; sed inchoando nouam instantiam,
 per viam inquisitionis, poterit ad priuatio-
 nem rei procedere, Pan. in c. 2. sub num. 9. de
 conf. ff. Pan. in c. ex conuassione num. 13. & 15. de
 resti.

res. spol. Bart. in l. emilius sub n. 3. ff. de minor. & ibi DD. licet secus sit in Papa, & principe, las. in §. curare n. 27. & seqq. inst. de act. vbi ponit. 5. fal. ad d. regulam sententia debet esse conformi libello. Fallit dicta regula, quando auctori prodita sunt duae actiones, quarum vna tendit ad contractum reformandum, altera ad eundem rescindendum, & intentata fuerit illa quae tendit ad contractum reformandum, potest, iudex ex officio, parte non petente, ferre sententiam super alia actione non intentata, & contractum rescindere, l. bouem §. aliquando ff. de adil. edict. l. 2. C. de rescind. vend. fallit secundo, quando ab initio se non restrinxit ad certam causam, sed monitorio vel commissioni inserit clausulas generales, tunc enim prosecutio ex vna causa, non impedit quo minus ad aliam possit conuolare, etiam absque refectione expensarum, Greg. xv. decis. 270. num. 3. Card. Seraph. decis. 630. num. 4. & 5. Achil. decis. 22. de appell. Cas. decis. 1. de iud. fallit tertio, in causis summariis de sui natura, ac plenariis, quae ex forma commissionis, cognoscendae veniunt, de aequitate, vel sola facti veritate inspecta in quibus actor debet obtinere, licet in libello deduxerit vniam causam, & in prosecutio probauerit de alia causa, Alex. in l. si ita §. chrys. gonus nu. 8. ff. de verbo. oblig. & ibi DD. Hippol. de Mars. sig. 272. Caputaq. decis. 26. part. 3. Gail. obs. 66. n. 15. & seqq. lib. 1. fallit quarto in iudiciis criminalibus in quibus conclusio non est de necessitate libelli, & iudex plus minusque condemnandi libertatem habet, Bart. in l. quid ergo §. poena grauior ff. de iis qui not. infam. Bald. in l. est seuerior C. od. tit. Mynsing. obs. 81. cent. 4. Tractus futuri temporis non pertinent ad iudicem, l. non quemadmodum ff. de iud. l. 1. §. 1. ff. de vsur. gl. in o. audit in verbo facies de proc. Rom. §. i. au. t. in verb. futuris de sent. excomm. in 6. fallit in annuis & mensuris de-

bitis, & in redditibus, in quibus ad praeteritas, praesentes, & futuras pensiones agi potest, l. 1. C. de fideicom. l. libertos quos §. 1. ff. de abn. & cib. legib. l. adiles 1. §. item sciendum ff. de adil. edict. Gail. obs. 74. lib. 2.

De mutuis petitionibus.

Titulus IV.

SUMMARIUM.

- 1 Reconuentio siue mutua petitiones sunt à reo de eadem re, vel diuersis pluribus rebus, & per plures libellos, apud eundem iudicem, apud quem fit Conuentio.
- 2 Reconuentio habet locum coram arbitro iuris, non vnus articuli, sed certa causa, delegato, ordinario.
- 3 Quando agitur officio iudicis, & in omnibus actionibus.
- 4 Reus lite pendente, prohibetur actorem trahere coram alio iudice quam conuentionis sub poenis nullitatis actorum, & condemnationis expensarum.
- 5 Reconuentio fit ante litis contestationem, vel in ipsa litis contestatione, vel parum post, ac etiam durante primo iudicio, quousque conclusum est in causa, si fiat ante, vel in ipsa litis contestatione gaudet privilegio prorogatio iurisdictionis, & paritate temporis in procedendo, si vero posteam fiat, gaudet tantum privilegio prorogatio iurisdictionis.
- 6 Modus procedendi datur per rescriptum in causa conuentionis, censetur repositus in causa reconuentionis.
- 7 Reconuentio in quibus causis cessat.

ACTOR non dedignetur eum contra se habere iudicem, in eodem, aut diuerso negotio, cuius in agendo obseruat arbitrium, c. 1. §. cusus in agendo 3. q. 8. l. cum Papinianus